

z Rockefellerjevimi zavodom za zdravniške preiskave, je petrolejski bogataš John D. Rockefeller ustanovil nadaljnje darilo 3.820.000 dolarjev za bolnišnico, tako da je Rockefeller skupaj daroval za omenjeni zavod ogromno vsoto 8.240.000 dolarjev. Vsa njegova dotedanja darila v človekoljubne, odgojne in znanstvene svrhe pa ne znašajo nič manj nego 125.004.662 dolarjev. S svojim zadnjim darilom je omogočil, da omenjeni zavod razširi delo znanstvenih preiskav po laboratorijih v splošno korist človeštva.

Najvišja zahvala. Na vseh ljudskih in meščanskih šolah ljubljanskih so se ob 80. godu Nj. Veličanstva vršile interne slavnosti in je zbrano učiteljstvo in šolska mladina o tej priliki sporočilo Nj. Veličanstvu brzojavno svojo neomahljivo vdanost in čestitko, za kar jima je došla iz kabinetne pisarne Najvišja zahvala.

Iz slovanskih pokrajin.

○ Prebivalstvo ruskega carstva. Statistični urad ruskega ministrstva za notranje stvari je izdal podatke o zadnjem splošnem ljudskem štetju na Ruskem leta 1908. Po teh podatkih je štela Rusija dne 1. januarja 1909 leta 160 milijonov prebivalcev (1858. leta 74 milijonov, 1897. leta 126 milijonov). Na evropsko Rusijo, brez Poljske in Finske, odpade 116.505.300 prebivalcev, na Finsko 3.015.700, na Poljsko 11.671.800, na Kavkaz 11.392.400, na Sibirijo 7.785.500, na srednjeazijske provincije 9.631.300 in na baltiške 2.641.600 prebivalcev. Po narodnosti je bilo 56,6 odstotkov Busov, 10,6 odst. Tatarjev, 6,2 odst. Poljakov, 4,5 odstotkov finskih narodov, 3,9 odstotkov Židov, 2,4 odstot. Litvinov. Nemecev in Švedov 1,6 odstotkov. Po veri je bilo 69,9 odstotkov pravoslavnih, 10,83 odstotkov mohamedancev, 8,9 odstotkov katolikov, 4,85 odst. protestantov, 4,05 židov, 0,96 drugih kristjanov in 0,5 odstotkov drugih nekristjanov. Čitati in pisati jih je znalo: na Poljskem 30,5 odstotkov, v evropski Rusiji 22,0 odstot., na Kavkazu 12,4 odstot., v Sibiriji 12,3 odstot., v Srednji Aziji pa 9,3 odstotkov. V baltiških gubernijah jih zna čitati in pisati 71 do 80 odstotkov.

Razgled po šolskem svetu.

— Montanistična visoka šola v Pragi. Pribram, 31. oktobra. Tukajšnja montanistična visoka šola bo prestavljena v Prago ter bo imela češki in nemški oddelek. Češki krogi zahtevajo kot nadomestilo v Pribramu poljedelsko akademijo z dveletno učno dobo in prometno akademijo.

— Reforma bosanskih in hercegovskih muslimanskih šol. Muslimanske šole, mektebi in medrese, kakor jih imenujejo, so danes še prav tako urejene, kot so bile pred sto leti. Končno so se vendarle zganili tudi muslimani in zahtevajo reorganizacijo svojih šol. V nekoliko dneh se v Sarajevu sestane enketa, ki bo izgotovila osnutek reorganizacije.

— Šolstvo v Bosni in Hercegovini. Leta 1909 je bilo v Bosni in Hercegovini 434 narodnih šol (282 občinskih, 134 konfesionalnih, 11 privatnih). Letos je prirastlo 36 šol. Otroci se uče latinice in cirilice. V začetku šolskega leta se je vpisalo 42.660 otrok, na koncu leta jih je bilo 38.450. Dečkov je bilo 30.494, deklic pa le 8456. Po veri je bilo 16.136 pravoslavnih, 15.329 katolikov in samo 5568 mohamedanov. 7382 otrok je obiskovalo mohamedanske mehte, 3241 ljudi pa analfabetične kurze. Trgovskih šol je 6, na njih je 857 dijakov, ki stanejo 253.810 K. V Sarajevu in Mostaru so obrtne šole, v štirih mestih nadaljevalni tečaji. Višje dekliške šole so tri (Sarajevo, Mostar, Banjaluka) s 555 učenkami, poleg tega 8 konfesionalnih šol s 558 učenkami. Deželni učiteljski zavod je imel 83 učencev, katoliška pripravnica 79 učenk, mohamedanska 60 učencev. Deželne gimnazije so tri (Sarajevo, Mostar, Tuzla) s 1015 dijakov (355 Srbov, 356 Hrvatov, 209 mohamedanov). Katoliška gimnazija v Travniku ima 241 dijakov. Franciskani imajo dva srednješolska zavoda s 156 internisti. Dve realki (Sarajevo, Banjaluka) imata 618 dijakov (172 Srbov, 241 katolikov, 129 mohamedanov). K visokim šolam se prištevata dve duhovniški seminarji: pravoslavni v Beljevu s 47 gojenci, katoliški v Sarajevu z 11 gojenci in zavod za mohamedanske sodnike z 28 gojenci. Ako pomislimo na one milijone, ki leže tam na jugu in jih čuti še danes avstrijska javnost, in kulturno delo na jugu, razumemo te številke. Značilno je tudi, da se je med dunajskimi damami osnovalo društvo za podporo ubožnih bosanskih otrok. Predsednica društva je soproga ministrskega predsednika in društvo zbira prispevke po vseh avstrijskih deželah (menda tudi pri nas), da bi na ta način „se utrdila stalna zvestoba te mladine do naše države“. Kjer vlada pravica, tam ni treba takih sredstev, da bi se utrdila zvestoba.

Z gospodarskega polja.

— Ruska industrija se je leta 1909, znatno dvignila, kar je razvidno že iz tega, da se je število tvorniških delavcev na Ruskem pomnožilo to leto za 40.996 ali za 2,3 %, med

tem ko se je število delavcev leta 1908. pomnožilo samo za 6920 ali za 0,4 %, Industrijo je jako dvignila lanska bogata žetev na Ruskem, ki je bila ena izmed najplodovitejših, zaradi česar so se zvečale potrebe kmetijskega ljudstva. Zaradi tega so napredovale ravno one industrijske stroje, ki izdelujejo blago za kmetijske potrebe.

— Letina na Ogrskem znaša po uradnih podatkih; 50.291.900 met. stot. pšenice, 14.503.300 rži, 13.847.700 ječmena, 10.501.700 ovs, 48.356.016 koruze in 46.845.900 met. stot. krompirja.

Listnica uredništva.

M. T.: Takih malenkosti vendar ne moremo honorirati.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 2224. Kranjsko. 1-1
V črnomaljskem okraju se v stalno nameščenje razpisujejo učiteljske in voditeljske službe na enorazrednicah v Radencah, Čepļah in Zagozdu.
Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potom vlagajo do 10. decembra 1910.
C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dne 22. oktobra 1910.

Zahvala.

Podpisana se tem potom najsrčneje zahvaljujeva vsem prijateljem in znancem za srčne čestitke povodom najine poroke!

Vdana

Anton in Marica Fakin roj. Črnigov.

Kdor svoj želodec ljubi,
ne pije drugega, kakor
želodčni likér

Marsikdo zdaj še živi,
Ker ga „FLORIAN“ krepi!

Edini likér za slab želodec!

51-43

Ljudska kakovost liter K 2-40

Kabinetna kakovost . . . 4-80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Našim rodbinam

priporočamo 52-24

Kolinsko cikorijo

Najnižje cene. Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikuz
TOVARNA DEŽELNIKOV
Ljubljana, Mestni trg.

52-39

Avgust Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta 13

priporoča svojo bogato zalogo 52-41
stekla, porcelana, svetilk, okvirov, šip itd.
Tintnike za šolske klopi, kakor tudi aparate
za fizikalne poizkušnje.
Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela.

Nizke cene
elegantna oblika
velika trpežnost
so lastnosti, ki jih ima

! obuvalo !
češke tvrdke

V. Havel v Blatni

(Južno Češko). 52-26

Cenik, v katerem je navedeno podrobno navodilo za jemanje mere, pošljem takoj franko.

Definitivnim učiteljem dovoljujem na željo male mesečne obroke.

Nepriležno blago rad zamenim!

Poprave črevljev se izvršujejo kar najskrbneje.

Prva avstro-ogr. c. in kr. priv. ameriška
tovarna Cottage-Organs in
orgelj-harmonijev. 52-27

Najboljše
orgelj-harmonije
obeh sistemov izdeluje
in pošilja najceneje

RUDOLF PAJKR
& Komp.,

Kraljevi gradec št. 133
(Češko).

Zaloga: Dunaj, Praga, Budimpešta.

Harmonije na pendel obeh sistemov in vseh velikosti, z natančno orgeljsko mensuro za cerkve, semenišča in kot orglje za vajo.

Pošilja se poštine prosto do zadnje železniške postaje. Gospodom učiteljem visok rabat. Delna odplačila od 8 K dalje.

Cenovniki gratis in franko.

J. Jax
Ljubljana
Dunajska cesta

Šivalni stroji,
kolesa in
pisalni stroji.

46-37

Odlikovana 38-20

Prva kranjska tvornica klavirjev
Ljubljana, Hilserjeva ulica št. 5 blizu Gradišča
Rudolf A. Warbinek

priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene pianine, klavirje in harmonije tudi samogralne za gotov denar, na delna odplačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in najceneje.

Največja tvornica na jugu Avstrije.

Jamstvo 6 let. Eksport v vse dežele.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec

v Gorici 26-12

Tržaška ulica števil. 16

v lastni hiši.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetiške šole.

Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga najrazličnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov

za vsak stan.

Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.

Premerl & Jančar

Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Lastni izdelki oljnatih barv, lakov, firnežev in steklarskega kleja.

Velika zaloga kemičnih in rudniških barv.

Barv za umetnike. Vse potrebščine za slikarje in pleskarje. Točna postrežba, cene nizke.

Za obilna naročila se priporočava

PREMERL & JANČAR

trgovina oljnatih barv na drobno in debelo.

Marija Tičar

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26

priporoča slavnemu učiteljstvu in pisarniškim predstojništvom svojo na novo otvoreno in bogato opremljeno trgovino s popirjem in vsemi šolskimi potrebščinami.

Modistinja

Minka Horvat

priporoča ravno došlo veliko izbiri športnih kap, klobukov, praznih oblik in vse potrebščine za modistince po najnižji ceni.

Sv. Jakoba trg. Bahovčeva hiša.

IDA ŠKOF-WANEK

16-12 Pod Trančo.

Klobuki za dame in deklice vseh vrst (originalni dunajski in pariški modeli).

Velika zaloga vencev in trakov.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno in okusno izvršujejo.

Lak za šolske table

črn in medel

: Olje proti prahu :

priznana najboljša prodaja

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike! 52-35